

Inkomströrlighet 2000–2022

Sveriges officiella
statistik

Inkomströrlighet 2000–2022

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för social statistik och
analys
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar Daniel Kruse
010-479 65 94
daniel.kruse@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.

Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:

Källa: SCB, Inkomströrlighet 2000–2022. Hushållens ekonomi 2025:2

URN:NBN:SE:SCB-2025-HE50BR2502_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se

This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Inledning

När inkomstfördelningen analyseras är det oftast fördelningen av hushållens eller individernas inkomster under ett år som används. En persons inkomstnivå kan vara stabil över längre tid, men kan också variera på grund av tillfälliga händelser eller skeenden i livet som studier, arbetslöshet, sjukdom, barnafödande och försäljning av tillgångar. Analyser av exempelvis inkomstfördelning eller fattigdom som endast utgår ifrån inkomsten under ett visst år riskerar därför att inte ge hela bilden. Genom att studera inkomsten för samma individer över längre tid i en longitudinell ansats kan analyserna av inkomstfördelningen kompletteras och breddas.

Syftet med denna rapport är att ge en övergripande bild av inkomströrligheten i Sverige under 2000-talet baserat på den publicerade statistiken över individernas egna inkomster.

Rapporten är uppdelad i två resultatavsnitt. I det första avsnittet redovisas övergripande inkomströrlighet för senast tillgänglig period, 2017–2022. Det andra avsnittet fokuserar på varaktigheten i den lägsta inkomstgruppen, decil 1, och i den högsta inkomstgruppen, decil 10. I detta avsnitt jämförs flera sexårsperioder med varandra för att på så sätt analysera förändringar i varaktighet över tid.

Begrepp som används i rapporten

Inkomströrlighet beskriver hur individers ekonomiska position förändras över tid, till exempel om en person som tillhör en låg inkomstgrupp vid ett senare tillfälle hamnar i en högre inkomstgrupp, eller tvärtom.

Statistiska centralbyrån (SCB) har sedan 2016 publicerat statistik över inkomströrlighet. Statistiken publiceras i Statistikdatabasen på SCB:s hemsida och uppdateras vartannat år. Statistiken bygger på det totalräknade Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) och är helt registerbaserad. Den här rapporten fokuserar på individernas egna inkomster, men i statistikdatabasen publiceras också statistik över inkomströrlighet baserad på hushållets inkomster. Individbaserad statistik finns från år 2000 och hushållsbaserad statistik finns från år 2011.

I rapporten används inkomstbegreppet nettointkomst, som är individens egen disponibla inkomst. Med det menas summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster och ersättningar minus skatt och övriga negativa transfereringar som återbetalt studielån och betalt underhåll. Nettointkomsten omfattar hela den inkomst som en individ kan disponera efter skatt. Det är därför ett lämpligt inkomstbegrepp att

använda för att jämföra inkomster mellan grupper där hänsyn inte tas till övriga hushållsmedlemmars inkomster.

Nettoinkomst redovisas vanligtvis inklusive kapitalvinster och kapitalförluster som uppstår vid försäljning av tillgångar, till exempel bostäder och värdepapper. För en person som har gjort en stor kapitalvinst, exempelvis kan en bostadsförsäljning innebära en vinst på flera miljoner, blir således nettoinkomsten hög det år som vinsten tas upp till beskattning. Omvänt sänker kapitalförluster nettoinkomsten, som kan bli negativ om förlusten är större än övriga inkomster. För att kunna studera inkomster utan sådana effekter ingår även nettoinkomst exklusive kapitalvinster/förluster i vissa delar av redovisningen.

Ett mått som förekommer i rapporten är deciler. Deciler är ett statistiskt mått som fördelar populationen i tio lika stora delar. I inkomststatistik används deciler för att analysera och jämföra inkomstfördelningen inom en population. Decil 1 är de lägsta 10 procenten av inkomstfördelningen, decil 2 är de som ligger mellan 10 procent och 20 procent och så vidare. Decil 10 är de 10 procent av populationen som ligger högst i inkomstfördelningen, dvs. de 10 procent som har högst inkomst. I denna rapport används även ordet inkomstgrupp som synonymt med decil.

Indelningen av populationen i deciler är ett antalsmässigt "nollsummespel". Decilerna är alltid lika stora dvs. innehåller en tiondel var av populationen. Skulle en person få ändrade inkomster och byta decil innebär det också att en annan person behöver byta decil så att decilerna fortfarande är lika stora. Decilindelningen i denna rapport utgår från hela populationen. Det innebär att för vissa grupper är det fler i en decil än i andra deciler. Exempelvis för åldersgruppen 20–29 år var det 260 000 personer som tillhörde decil 1 år 2017. Motsvarande siffra i decil 10 var 22 000 personer. Men för hela populationen, som är personer 20 år eller äldre, var decilerna lika stora, cirka 700 000 personer i varje decil.

Inkomströrlighet mellan 2017 och 2022

Detta avsnitt visar inkomströrligheten mellan startåret 2017 och slutåret 2022, vilket är den senaste publicerade sexårsperioden. I avsnittet används det statistiska måttet Immobility Mean (IM). IM definieras som genomsnittlig andel personer som återfinns i samma inkomstgrupp vid periodens startår respektive slutår. Måttet beräknas för respektive redovisningsgrupp och antar värdet 100 om ingen relativ rörlighet förekommer i aktuell redovisningsgrupp (dvs. alla personer befinner sig i samma inkomstgrupp vid periodens start och dess slut) och värdet 0 under förutsättning att alla personer har bytt inkomstgrupp under aktuell period.

Inkomströrlighet för kvinnor och män

Inkomströrligheten bland kvinnor är totalt sett högre än bland män. Kvinnors IM-värde är 34,7 medan männen har 37 under den senaste sexårsperioden. För kvinnorna är det den lägsta inkomstgruppen som har lägst rörlighet. Här är det 52,5 procent som stannar kvar. För männen är det i stället den högsta inkomstgruppen som har lägst rörlighet. Här är det 62,3 procent som stannar kvar. År 2017 fanns det 476 300 män i den högsta inkomstgruppen och av dessa var det 296 900 män som fortsatt tillhörde den högsta inkomstgruppen även år 2022. Detta ger en procent på 62,3. Resterande 179 400 män hade flyttat från den högsta inkomstgruppen till några av de lägre inkomstgrupperna. Till exempel hade 7 400 män flyttat till decil 1, vilket motsvarar 1,6 procent. Dessa 7 400 män har alltså gått från den högsta inkomstgruppen år 2017 till den lägsta inkomstgruppen år 2022.

För både kvinnor och män är rörligheten som störst i inkomstgrupperna i mitten. För kvinnor är det decil 6 som har haft högst rörlighet vilket innebär att 25,2 procent finns kvar år 2022 jämfört med 2017. För männen är motsvarande grupp decil 5 där 24,6 procent återfinns år 2022.

Personer som byter inkomstgrupp hamnar oftast i en inkomstgrupp nära den ursprungliga. För exempelvis kvinnor i decil 6 återfanns 21,2 procent i decil 5 och 14,9 procent i decil 7. Mönstret att inkomströrligheten främst sker till en närliggande inkomstgrupp gäller alla inkomstgrupper, både för kvinnor och män.

Tabell 1a. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för kvinnor 20 år och äldre. Procent. Avser nettointkomst inkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	52,5	13,1	8,4	8,3	6,1	4,3	2,9	1,9	1,2	1,3	
Decil 2	22,4	41,8	12,8	7,2	5,4	3,9	2,6	1,7	1,0	1,2	
Decil 3	8,5	24,2	35,5	10,7	7,3	5,2	3,6	2,3	1,3	1,4	
Decil 4	7,1	11,3	19,4	25,9	14,3	8,9	5,7	3,7	2,1	1,7	
Decil 5	4,3	6,5	10,0	20,3	26,0	14,6	8,5	5,1	2,8	1,9	
Decil 6	2,6	3,8	6,1	11,2	21,2	25,2	14,9	8,4	4,2	2,4	
Decil 7	1,9	2,5	4,1	7,3	10,8	20,0	25,6	16,5	7,8	3,5	
Decil 8	1,5	1,6	2,8	4,9	6,5	9,5	19,1	29,7	18,0	6,3	
Decil 9	1,4	1,2	1,8	3,1	3,9	5,0	7,7	19,1	38,8	18,0	
Decil 10	2,7	2,8	3,1	3,5	3,7	4,0	5,1	7,5	17,7	50,0	
IM											34,7

Tabell 1b. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för män 20 år och äldre. Procent. Avser nettointkomst inkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	45,0	11,7	7,6	8,7	7,5	6,2	5,0	3,7	2,5	2,3	
Decil 2	20,2	38,0	12,0	7,5	6,3	5,3	4,3	3,1	1,9	1,4	
Decil 3	8,4	19,4	37,3	10,6	6,7	5,5	4,6	3,5	2,2	1,8	
Decil 4	6,4	7,7	19,3	30,7	11,8	8,1	6,2	4,6	2,8	2,3	
Decil 5	4,7	5,0	8,5	18,7	24,6	14,8	10,3	6,9	3,9	2,7	
Decil 6	2,9	2,9	4,7	9,5	19,1	24,8	16,6	10,6	5,7	3,1	
Decil 7	2,0	1,8	2,9	5,7	9,4	20,2	26,8	17,6	9,3	4,3	
Decil 8	1,5	1,1	2,0	3,7	5,3	9,2	21,0	30,0	19,0	7,4	
Decil 9	1,2	0,8	1,2	2,2	3,0	4,3	7,5	19,3	40,4	20,1	
Decil 10	1,6	0,9	1,3	1,8	2,0	2,5	3,6	6,5	17,6	62,3	
IM											37,0

I tabellerna 1a och 1b ingår kapitalvinster och övriga kapitalinkomster som ränteinkomster och aktieutdelning. En kapitalvinst, eller kapitalförlust, uppstår vid försäljning av tillgångar som bostäder och värdepapper. Då kapitalvinsterna exkluderas, men övriga kapitalinkomster som ränta och utdelning fortsatt inkluderas, visar resultaten i tabellerna 2a och 2b att inkomströrligheten är lägre. IM för kvinnor går från 34,7 till 36,0 och för männen från 37,0 till 38,4. För kvinnorna ökar andelen som är kvar i sin ursprungliga inkomstgrupp i samtliga grupper förutom i decil 8 där andelen är oförändrad.

Motsvarande mönster finns även för männen även om skillnader finns. I exempelvis decil 9 är andelen som stannar kvar något mindre när kapitalvinsterna inte räknas med.

Tabell 2a. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för kvinnor 20 år och äldre. Procent. Avser nettoinkomst exkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	53,4	13,0	8,2	8,2	6,2	4,3	3,0	2,0	1,2	0,7	
Decil 2	23,0	42,5	12,8	7,0	5,4	3,9	2,6	1,6	0,9	0,3	
Decil 3	8,3	24,9	36,7	10,5	7,1	5,1	3,5	2,2	1,2	0,4	
Decil 4	7,1	11,4	20,0	26,5	14,2	8,9	5,7	3,6	2,0	0,7	
Decil 5	4,4	6,7	10,0	20,6	26,5	14,5	8,6	5,1	2,7	0,9	
Decil 6	2,6	3,8	6,1	11,4	21,8	25,6	14,8	8,4	4,2	1,3	
Decil 7	1,8	2,4	4,0	7,4	11,2	20,9	25,8	16,4	7,9	2,2	
Decil 8	1,4	1,5	2,8	5,0	6,7	10,0	20,0	29,7	17,9	5,0	
Decil 9	1,1	0,9	1,5	3,0	3,9	5,1	8,2	20,5	39,4	16,5	
Decil 10	1,2	0,6	0,8	1,4	1,7	2,1	3,1	5,9	19,7	63,6	
IM											36,0

Tabell 2b. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för män 20 år och äldre. Procent. Avser nettoinkomst exkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	45,6	11,5	7,3	8,4	7,5	6,2	5,1	3,8	2,5	2,0	
Decil 2	20,5	38,1	12,0	7,3	6,2	5,3	4,4	3,3	2,0	1,0	
Decil 3	8,2	20,1	38,3	10,5	6,4	5,3	4,5	3,4	2,2	1,0	
Decil 4	6,4	7,6	19,8	32,5	11,5	7,7	6,0	4,5	2,7	1,4	
Decil 5	4,7	5,0	8,5	19,3	25,3	14,5	10,1	6,9	3,9	1,8	
Decil 6	2,9	3,0	4,7	9,6	19,5	25,1	16,4	10,6	5,8	2,3	
Decil 7	2,0	1,8	2,8	5,7	9,6	20,8	26,9	17,6	9,5	3,3	
Decil 8	1,5	1,1	1,9	3,7	5,4	9,5	21,9	30,0	18,7	6,3	
Decil 9	1,1	0,7	1,2	2,2	3,1	4,5	8,1	20,8	39,8	18,6	
Decil 10	1,1	0,4	0,6	1,0	1,3	1,7	2,6	5,2	17,5	68,5	
IM											38,4

Inkomströrlighet för olika åldersgrupper

Det är stora skillnader i inkomströrlighet mellan olika åldersgrupper, vilket framgår av tabell 3. I tabellen redovisas IM uppdelat efter kön och ålder. Högst inkomströrlighet finns i den yngsta åldersgruppen, 20–29 år. Lägst inkomströrlighet finns i den äldsta gruppen, 80 år eller äldre. I den äldsta åldersgruppen syns det inte heller någon skillnad mellan kvinnor och män när kapitalvinster räknas med. Exkluderas kapitalvinsterna blir inkomströrligheten lägre i samtliga åldersgrupper, även om skillnaden är liten i den yngsta åldersgruppen.

Tabell 3. Immobility Mean efter ålder, startår 2017 och slutår 2022. Avser nettointkomst

(Immobility Mean) IM	Åldersgrupp				
	20–29 år	30–49 år	50–64 år	65–79 år	80– år
Inkl. kapitalvinster					
Samtliga	22,0	36,1	36,7	43,1	56,9
Kvinnor	20,8	32,9	35,3	43,9	56,9
Män	23,1	39,1	38,2	42,1	56,9
Exkl. kapitalvinster					
Samtliga	22,2	37,2	37,8	45,4	61,3
Kvinnor	21,0	33,8	36,4	46,3	60,8
Män	23,4	40,5	39,2	44,5	62,0

Tabellerna 4a och 4b visar inkomströrligheten för den yngsta åldersgruppen 20–29 år. I den yngsta åldersgruppen är inkomströrligheten lägst i decil 1 för kvinnorna och decil 10 för männen. Inkomströrligheten är störst i decil 3, där runt 90 procent har rört sig till en annan grupp fem år senare. Detta gäller både för kvinnor och män. Flertalet av personerna i den yngsta åldersgruppen tillhör de lägre inkomstgrupperna startåret 2017 och i takt med att de etablerar sig på arbetsmarknaden klättrar de också i inkomstfördelningen. En skillnad mellan kvinnor och män, i denna åldersgrupp, är att männen i en högre utsträckning har rört sig till en högre inkomstgrupp än vad kvinnorna har gjort. En delförklaring till detta kan vara att det är fler kvinnor som studerar vidare efter gymnasiet och därmed kommer in senare på arbetsmarknaden.¹

Den äldsta åldersgruppen har lägst inkomströrlighet och inom denna grupp är det den lägsta inkomstgruppen som har lägst rörlighet. 64,2 procent av kvinnorna i den lägsta inkomstgruppen stannar kvar. Motsvarande siffra för männen är 72,8 procent. Högst rörlighet för

¹ Fler kvinnor än män pluggar vidare – gapet växer i många kommuner

kvinnorna i denna åldersgrupp är det i den högsta inkomstgruppen där 20,6 procent har stannat kvar. För männen i samma åldersgrupp är det i decil 7 där högst rörlighet finns. Där är det 34,7 procent som stannar kvar. Detta framgår i tabellerna 4c och 4d.

Bilden blir delvis en annan om kapitalvinsterna exkluderas för den äldre åldersgruppen, vilket visas i tabellerna 4e och 4f. Då är inkomströrligheten betydligt lägre i de högsta inkomstgrupperna. I decil 10 är det 62,4 procent av kvinnorna som stannar kvar fem år senare vilket kan jämföras med 20,6 procent när kapitalvinsterna inkluderas. Motsvarande siffra för männen är 66,6 procent jämfört med 39,2 procent. En förklaring kan vara att de äldre säljer av sina tillgångar, som sina hus, och i vissa fall med stora vinster. Vinsten innebär en tillfällig förflyttning upp i inkomstfördelningen. Räknas denna vinst inte med så minskar inkomströrligheten betydligt och då främst i de högre inkomstgrupperna. För den yngre åldersgruppen har kapitalvinsterna mindre betydelse för inkomströrligheten, vilket framgick i tabell 3.

Tabell 4a. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för kvinnor 20-29 år. Procent. Avser nettoinkomst inkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	33,1	12,7	10,7	13,7	11,1	8,1	5,2	3,0	1,6	0,7	
Decil 2	16,1	13,0	11,5	16,0	15,6	12,0	8,0	4,8	2,2	0,9	
Decil 3	9,9	8,8	10,8	17,6	18,0	14,8	10,0	6,0	3,0	1,1	
Decil 4	7,3	7,5	9,9	19,6	20,3	15,2	9,9	6,0	3,1	1,3	
Decil 5	5,2	5,9	7,9	15,7	21,8	18,4	12,2	7,5	3,9	1,5	
Decil 6	3,9	4,3	5,9	11,2	16,9	20,2	17,1	11,8	6,2	2,4	
Decil 7	3,1	3,0	4,4	8,2	11,5	15,6	19,4	18,1	12,1	4,4	
Decil 8	2,8	2,3	3,6	6,1	8,7	10,9	14,9	21,0	20,5	9,4	
Decil 9	3,2	2,0	3,2	5,6	7,8	8,2	9,6	15,6	24,2	20,5	
Decil 10	4,3	3,5	4,4	7,8	9,6	10,8	11,6	12,2	14,8	21,0	
IM											20,8

Tabell 4b. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för män 20-29 år. Procent. Avser nettoinkomst inkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	34,4	10,6	8,3	11,3	10,4	8,9	7,2	5,0	2,7	1,3	
Decil 2	16,7	12,8	9,2	12,2	12,9	12,2	10,5	7,6	4,2	1,7	
Decil 3	10,6	6,6	7,7	14,0	15,1	14,7	13,0	10,1	5,9	2,3	
Decil 4	7,2	4,7	6,5	15,5	18,2	16,1	13,5	10,2	5,6	2,5	
Decil 5	4,5	3,0	3,9	10,2	20,2	20,5	17,0	11,8	6,3	2,6	
Decil 6	2,9	1,7	2,5	5,4	12,8	22,1	22,8	17,1	9,1	3,5	
Decil 7	2,3	1,2	1,5	3,4	6,9	15,1	25,5	23,6	14,8	5,5	
Decil 8	1,9	0,9	1,1	2,1	4,0	8,2	18,6	28,3	24,4	10,5	
Decil 9	1,9	0,8	0,9	1,6	2,7	4,8	9,3	19,9	33,4	24,6	
Decil 10	2,9	1,0	1,1	2,1	3,7	6,1	10,1	14,8	21,3	36,8	
IM											23,1

Tabell 4c. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för kvinnor 80 år och äldre. Procent. Avser nettoinkomst inkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	64,2	20,9	9,3	1,7	0,6	0,4	0,4	0,2	0,4	2,0	
Decil 2	16,5	63,2	13,9	2,4	0,7	0,3	0,3	0,3	0,3	2,1	
Decil 3	1,2	30,9	59,8	4,1	0,9	0,4	0,3	0,2	0,3	1,9	
Decil 4	1,2	4,6	34,4	48,0	4,8	1,6	0,8	0,8	0,6	3,2	
Decil 5	1,6	4,3	9,5	30,9	37,9	5,9	2,2	1,6	1,4	4,6	
Decil 6	2,7	4,9	8,3	12,1	22,7	29,9	7,9	3,1	2,2	6,3	
Decil 7	2,6	6,3	7,3	8,9	10,5	16,8	26,3	9,4	4,2	7,7	
Decil 8	2,9	6,2	7,9	8,6	6,7	7,7	14,9	25,1	10,6	9,4	
Decil 9	4,9	10,2	11,0	8,7	5,2	4,4	6,8	11,6	22,1	15,2	
Decil 10	8,8	19,1	20,2	11,1	5,4	3,3	3,1	3,2	5,2	20,6	
IM											56,9

Tabell 4d. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för män 80 år och äldre. Procent. Avser nettotinkomst inkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	72,8	14,6	5,6	1,9	1,0	0,8	0,6	0,3	0,4	1,9	
Decil 2	12,4	70,8	11,9	1,5	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	1,6	
Decil 3	0,9	25,1	63,7	6,3	0,8	0,3	0,3	0,3	0,4	1,9	
Decil 4	0,6	2,2	30,8	56,9	4,7	0,9	0,6	0,5	0,5	2,4	
Decil 5	1,0	2,2	6,7	33,6	42,5	6,4	2,0	1,1	0,9	3,8	
Decil 6	0,8	2,1	5,5	10,1	26,5	37,9	8,4	2,5	1,8	4,3	
Decil 7	1,1	2,9	4,9	7,9	7,9	21,5	34,7	9,5	3,8	5,8	
Decil 8	1,0	2,3	5,5	6,3	6,4	7,3	17,4	36,2	9,8	7,8	
Decil 9	1,0	2,6	4,4	5,5	4,8	4,6	6,3	15,9	39,2	15,7	
Decil 10	2,3	6,0	10,6	10,8	5,6	4,2	4,3	5,9	11,0	39,2	
IM											56,9

Tabell 4e. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för kvinnor 80 år och äldre. Procent. Avser nettotinkomst exkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	66,1	21,3	9,6	1,6	0,5	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	
Decil 2	17,4	64,6	14,5	2,5	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	
Decil 3	1,0	31,3	62,0	4,4	0,8	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	
Decil 4	0,6	3,1	35,4	53,6	4,6	1,3	0,6	0,4	0,2	0,1	
Decil 5	0,7	2,4	5,9	35,3	45,4	6,2	1,9	1,1	0,6	0,6	
Decil 6	1,2	2,0	4,0	10,1	29,3	39,0	9,5	2,8	1,2	1,1	
Decil 7	0,9	2,1	3,5	5,4	10,0	22,4	37,9	11,8	3,7	2,4	
Decil 8	1,4	2,3	2,7	5,4	6,1	9,4	18,4	37,8	12,6	3,7	
Decil 9	1,1	2,4	3,5	4,2	4,1	4,8	8,7	18,9	38,1	14,1	
Decil 10	2,1	1,2	2,5	3,6	3,0	2,7	3,3	5,1	14,0	62,4	
IM											60,8

Tabell 4f. Deciltillhörighet 2017 jämfört med 2022 för män 80 år och äldre. Procent. Avser nettointkomst exkl. kapitalvinster

	2022										
2017	Decil 1	Decil 2	Decil 3	Decil 4	Decil 5	Decil 6	Decil 7	Decil 8	Decil 9	Decil 10	IM
Decil 1	77,0	14,5	4,5	1,2	0,7	0,7	0,3	0,3	0,3	0,6	
Decil 2	13,2	72,8	11,8	1,3	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	
Decil 3	0,7	26,2	65,8	6,5	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	
Decil 4	0,4	1,7	30,7	61,6	4,5	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	
Decil 5	0,7	1,3	4,4	36,4	48,4	6,6	1,3	0,4	0,3	0,3	
Decil 6	0,6	1,6	3,3	8,0	29,1	45,2	8,6	2,2	1,0	0,4	
Decil 7	0,5	1,7	2,6	5,1	7,4	24,8	44,0	10,0	2,5	1,4	
Decil 8	0,9	1,1	2,7	3,8	4,9	6,8	21,5	45,0	11,2	2,1	
Decil 9	0,5	1,1	2,3	2,4	3,3	3,7	5,2	20,5	50,5	10,6	
Decil 10	1,0	1,0	1,5	2,3	2,4	2,2	3,1	4,6	15,3	66,6	
IM											62,0

Inkomströrlighet efter utbildningsnivå

En annan intressant egenskap för inkomströrligheten är utbildningsnivån. I tabell 5 framgår, bland dem med uppgift om utbildningsnivå, att inkomströrligheten efter utbildningsnivå skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Bland kvinnor är rörligheten högst för de med eftergymnasial utbildning, medan det omvända gäller för männen där rörligheten är lägst för de med eftergymnasial utbildning. Detta mönster gäller även om kapitalvinsterna exkluderas.

Tabell 5. Immobility Mean efter utbildningsnivå, startår 2017 och slutår 2022. Avser nettointkomst

Immobility Mean (IM)	Utbildningsnivå		
	Förgymnasial utbildning	Gymnasial utbildning	Eftergymnasial utbildning
Inkl. kapitalvinster			
Samtliga	41,0	33,8	36,0
Kvinnor	44,0	33,4	32,6
Män	38,3	34,1	40,3
Exkl. kapitalvinster			
Samtliga	42,1	34,9	37,6
Kvinnor	45,2	34,5	34,1
Män	39,5	35,2	42,2

Inkomströrlighet efter vistelsetid

En annan faktor som påverkar inkomströrligheten är vilken vistelsetid i landet en person har, vilket synliggörs i tabell 6. Lägst rörlighet har utrikes födda personer som har varit i landet i mer än 20 år och därefter följer personer födda i Sverige. Högst rörlighet har utrikes födda personer som har varit i Sverige 10 år eller mindre. Detta gäller både kvinnor och män. Ovan har det framgått att ålder spelar stor roll i inkomströrligheten och det är troligt att detta även slår igenom i tabell 6 eftersom vi från andra undersökningar vet att grupperna med kortare vistelsetid har en yngre åldersstruktur jämfört med gruppen med längre vistelsetid och inrikes födda².

Kapitalvinsters betydelse för inkomströrligheten är också mindre för utrikes födda personer jämfört med inrikes födda. För utrikes födda personer som har varit i Sverige 10 år eller mindre är inkomströrligheten nästan densamma oavsett om kapitalvinster inkluderas eller exkluderas. Även här kan ålder ha en påverkan liksom tiden i Sverige. Denna grupp har inte haft samma möjlighet tidsmässigt att skaffa tillgångar och hinna sälja dem och därmed skapa en kapitalvinst eller förlust.

Tabell 6. Immobility Mean efter vistelsetid, startår 2017 och slutår 2022. Avser nettointkomst

Immobil ty Mean (IM)	Vistelsetid				
	Födda i Sverige	Utrikes födda totalt	Utrikes födda <=10 år i Sverige	Utrikes födda 11–20 år i Sverige	Utrikes födda 20> år i Sverige
Inkl. kapitalvinster					
Samtliga	36,4	33,4	27,0	32,9	39,1
Kvinnor	34,8	34,4	28,9	32,8	39,3
Män	38,1	32,4	25,4	33,0	38,8
Exkl. kapitalvinster					
Samtliga	37,9	34,0	27,2	33,3	40,2
Kvinnor	36,2	35,0	28,9	33,1	40,5
Män	39,6	33,0	25,7	33,5	40,0

² Befolkning efter födelseregion, grund för bosättning, vistelsetid, kön och ålder 2001 - 2023. PxWeb

Varaktigt låg och hög inkomst

I avsnittet ovan utgår redovisningen från ett startår och ett slutår. Jämförelserna baseras på vilken inkomstgrupp, decil, personerna var i under startåret och under slutåret, utan hänsyn till vad som har hänt däremellan. Åren mellan startåret och slutåret kan en person ha ändrat inkomstgrupp för att sedan återkomma till ursprungsgruppen. Vid analyser av inkomströrlighet kan det därför också vara av intresse att studera varaktigheten i inkomstgrupperna. Varaktighet i detta sammanhang definieras som att befinna sig i samma inkomstgrupp sex år i rad. Redovisningen nedan visar andelen personer som varaktigt befinner sig i decil 1 (låg inkomst) respektive decil 10 (hög inkomst). Populationen i detta avsnitt är personer som var 20 år eller äldre vid periodens början och som har varit folkbokförda i Sverige samtliga år under respektive sexårsperiod. Inkomstmåttet som används är nettointkomst inklusive kapitalvinst. I statistikdatabasen är det även möjligt att ta fram statistik över nettointkomst exkl. kapitalvinst. Där går det generellt att se att varaktigheten är högre när kapitalvinster exkluderas.

Analysen utgår från andelarna i respektive inkomstgrupp. Exempel för den lägsta inkomstgruppen, decil 1: År 2017 ingick här 696 800 personer. Ett år senare var 485 400 personer kvar i samma inkomstgrupp. Detta ger 69,7 procent. Resterande 30,3 procent hade lämnat inkomstgruppen, dvs. rört sig uppåt i inkomstfördelningen. År 2019 var 382 100 personer av de ursprungliga 696 800 personerna kvar i samma inkomstgrupp vilket ger en procent på 54,8. På två år hade nästan hälften lämnat den lägsta inkomstgruppen. År 2022 var 237 800 personer kvar som aldrig har lämnat den lägsta inkomstgruppen mellan åren 2017–2022 vilket ger 34,1 procent. Varaktigheten i den lägsta inkomstgruppen är alltså 34,1 procent under perioden 2017–2022.

Varaktigt låga och höga inkomster för kvinnor och män

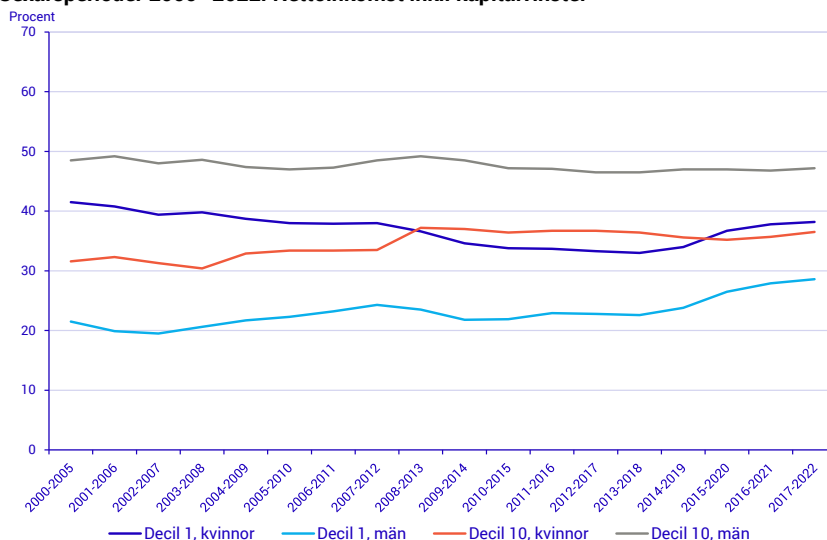
I diagram 1 redovisas andelen kvinnor och män med varaktigt låg respektive hög inkomst under perioden 2000–2022. För kvinnor har det varierat för vilken av decilerna varaktigheten har varit högst. Mellan perioderna 2008–2013 och 2014–2019 var varaktigheten högre i decil 10 än i decil 1. För männen har decil 10 alltid haft en högre varaktighet än decil 1.

I början av 2000-talet minskade andelen kvinnor med varaktigt låga inkomster för att sedan börja stiga igen i mitten av 10-talet. Andelen kvinnor med varaktigt låga inkomster 2000–2005 var 41,5 procent. Dvs.

av de kvinnor som tillhörde den lägsta inkomstgruppen 2000 var det 41,5 procent som var kvar i samma inkomstgrupp även 2005 och som har varit det alla mellanliggande år. Under den senaste perioden 2017–2022 var motsvarande siffra 38,2 procent.

Utvecklingen bland männen har gått i motsatt riktning. Varaktigt låga inkomster har ökat från 21,5 procent till 28,6 procent 2017–2022 vilket är det högsta värdet under hela perioden. Andelen män som varaktigt återfinns i gruppen med högst inkomster ligger strax under 50 procent under hela perioden, medan andelen kvinnor med varaktigt hög inkomst successivt ökade i början av 2000-talet för att sedan ha en planare utveckling.

Diagram 1. Andel personer med varaktigt låg respektive hög inkomst efter kön. Sexårsperioder 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

Varaktigt låga och höga inkomster för olika åldersgrupper

Som framgår av diagrammen 2–5 är det stora skillnader mellan olika åldersgrupper både vad gäller varaktighet i decil 1 och i decil 10, och mönstret ser även olika ut mellan könen. Studeras varaktighet i den lägsta inkomstgruppen är andelen bland både kvinnor och män lägst i de yngsta åldersgrupperna, 20–29 år och 30–49 år. Bland männen har även åldersgruppen 50–64 år förhållandevis låg varaktighet.

Varaktigheten har dock ökat i dessa grupper sedan början av 2000-talet. En intressant aspekt är att det för kvinnor är i åldersgruppen 65–79 år som varaktigheten är högst, medan den högsta varaktigheten bland männen återfinns i den äldsta åldersgruppen.

Diagrammen visar att yngre personer klättrar i inkomstfördelningen i större utsträckning än äldre och därmed upplever kortare perioder med varaktigt låga inkomster. Detta beror till stor del på att yngre personer har större möjlighet att öka sina inkomster i takt med att de etablerar sig på arbetsmarknaden.

Diagram 2. Andel kvinnor med varaktigt låg inkomst (decil 1) efter ålder. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

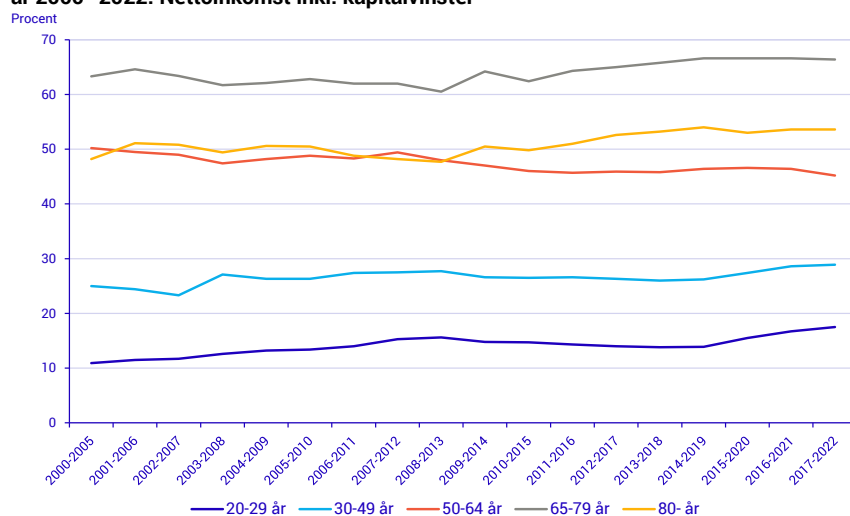
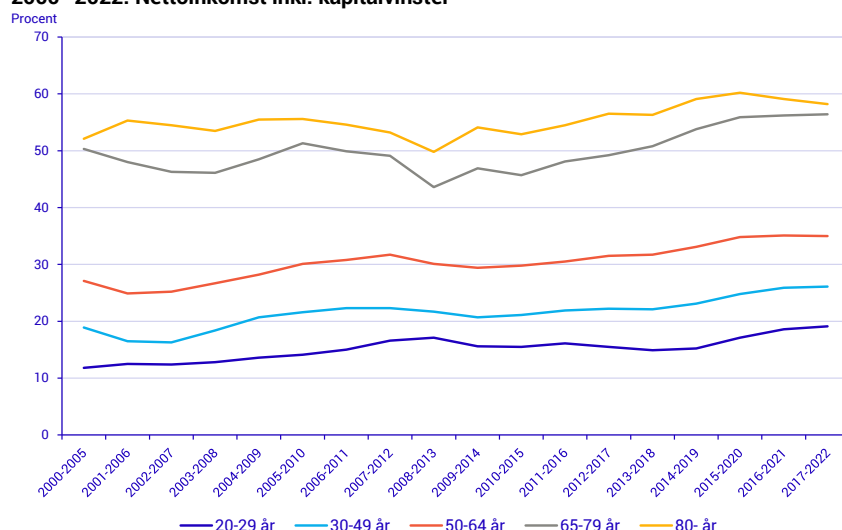

Diagram 3. Andel män med varaktigt låg inkomst (decil 1) efter ålder. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

I inkomstgruppen med högst inkomst har varaktigheten ökat i samtliga åldersgrupper för kvinnor under perioden 2000–2022, förutom för den yngsta gruppen 20–29 år. För dem har i stället andelen nästan halverats vid en jämförelse mellan start- och slutperioden, från 14,2 till 7,7 procent. Den motsatta resan har gruppen 65–79 år gjort. Där har andelen med varaktigt hög inkomst gått från 9,6 till 19,8 procent.

För männen ser det något annorlunda ut men även för dessa har andelen med varaktig hög inkomst sjunkit i den yngsta gruppen, från 32,3 till 17,3 procent. Men till skillnad från kvinnorna så sjunker andelen även i den näst yngsta gruppen 30–49 år. Den gruppen har ändå fortsatt högst varaktighet och andelen har minskat från 55,5 till 52,9 procent. Andelen män i åldern 65–79 år som varaktigt stannade

kvar i den högsta inkomstgruppen gick från 24,5 procent under perioden 2000–2005 till 36,5 procent perioden 2017–2022.

Diagram 4. Andel kvinnor med varaktigt hög inkomst (decil 10) efter ålder. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

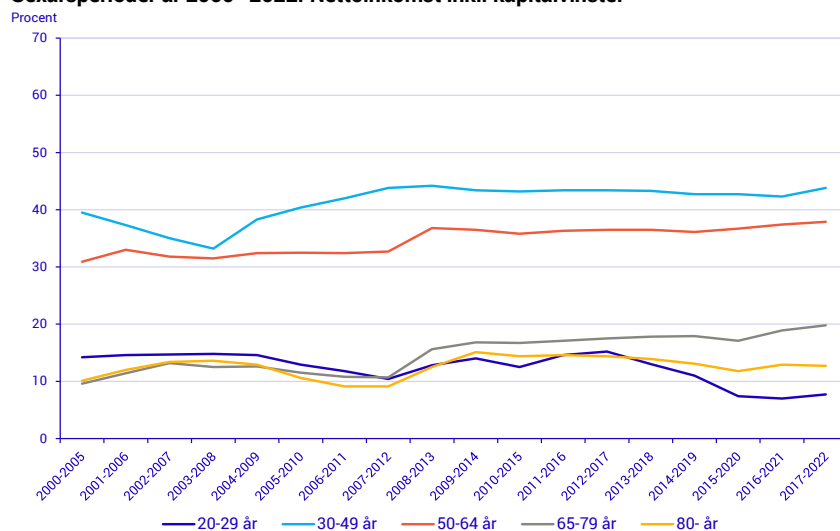
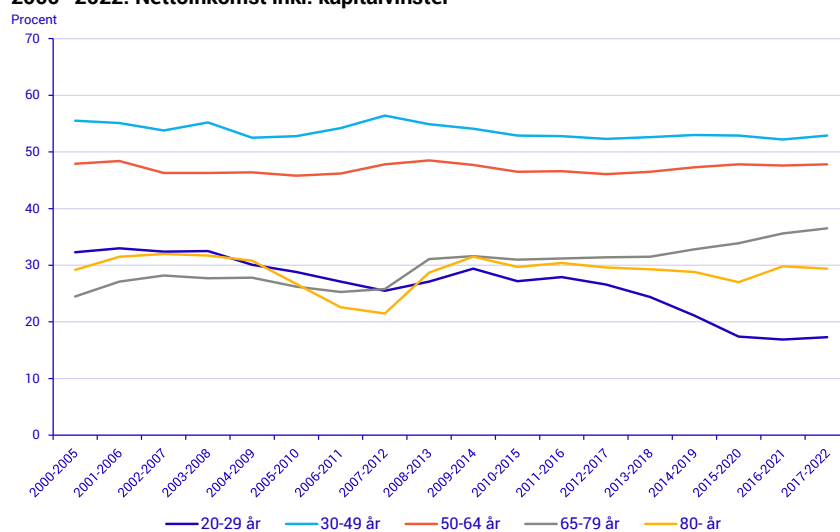

Diagram 5. Andel män med varaktigt hög inkomst (decil 10) efter ålder. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

Varaktigt låga och höga inkomster efter utbildningsnivå

Även utbildningsnivån har betydelse för varaktigheten i den lägsta respektive högsta inkomstgruppen. Personer med förgymnasial utbildning har högre varaktighet i den lägsta inkomstgruppen, se diagram 6 och 7, medan personer med eftergymnasial utbildning har högre varaktighet i den högsta inkomstgruppen, se diagram 8 och 9.

Diagram 6. Andel kvinnor med varaktigt låg inkomst (decil 1) efter utbildningsnivå. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

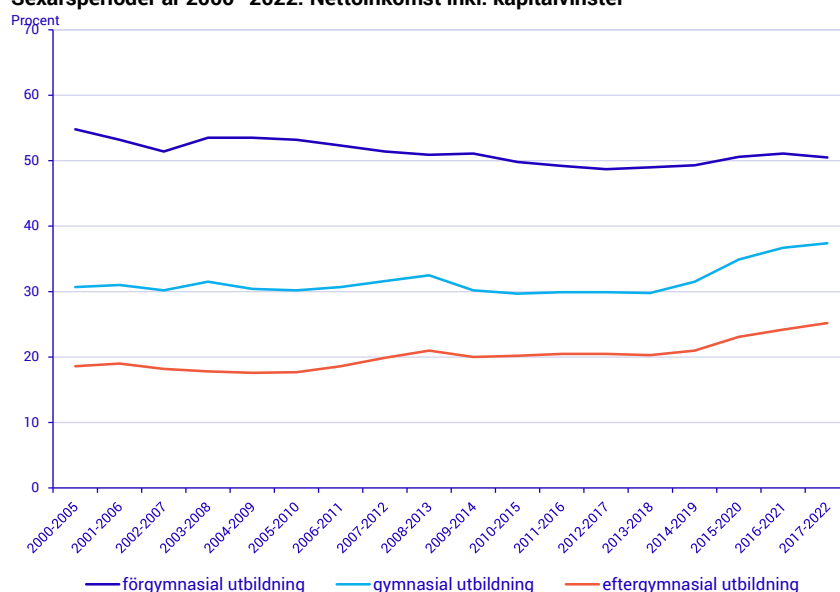
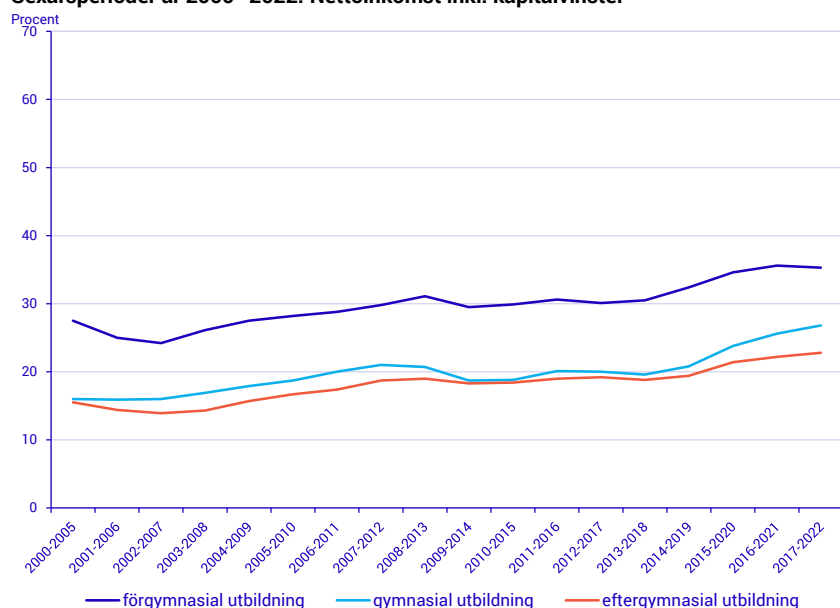

Diagram 7. Andel män med varaktigt låg inkomst (decil 1) efter utbildningsnivå. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

I diagrammen 6 och 7 ser vi en skillnad mellan kvinnor och män i den lägsta inkomstgruppen. För männen har gymnasial och eftergymnasial

utbildning följts åt med relativt små skillnader i varaktighet även om gymnasial utbildningsnivå genomgående har haft en något högre varaktighet. Detta kan jämföras med kvinnorna där skillnaderna i varaktighet har varit betydligt större mellan de olika utbildningsnivåerna.

I den högsta inkomstgruppen är ordningen den omvända i den meningen att här ligger varaktigheten för personer med eftergymnasial utbildning högst medan personer med förgymnasial utbildning ligger lägst. Detta framgår i diagrammen 8 och 9.

Diagram 8. Andel kvinnor med varaktigt hög inkomst (decil 10) efter utbildningsnivå. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

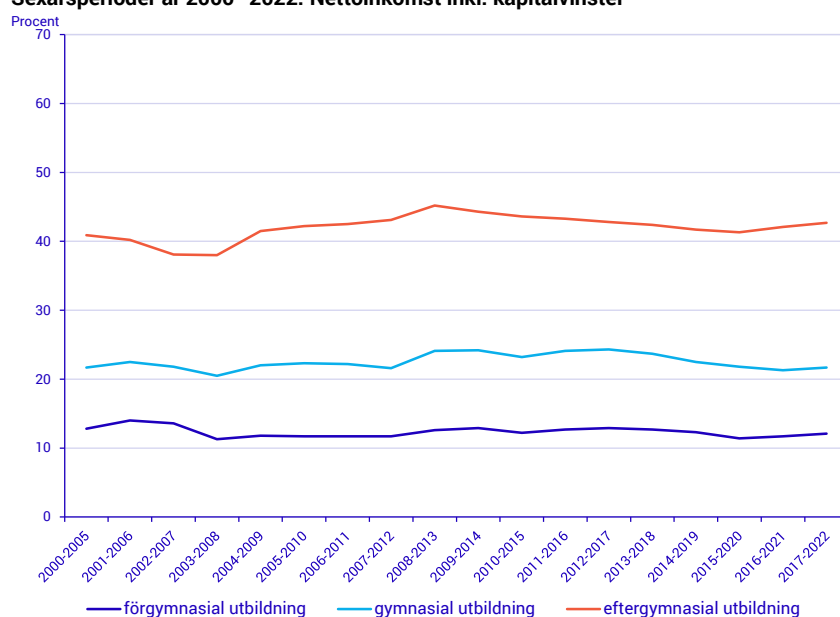
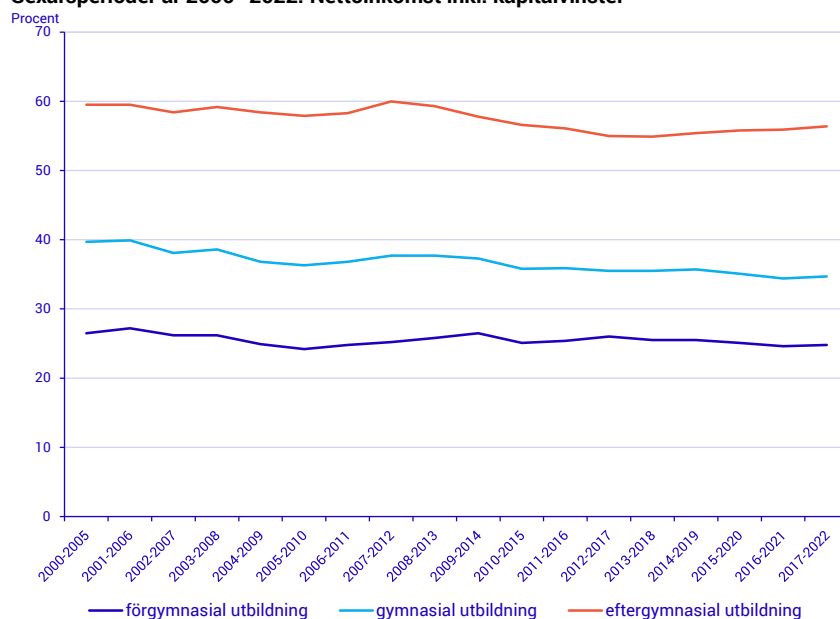

Diagram 9 Andel män med varaktigt hög inkomst (decil 10) efter utbildningsnivå. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

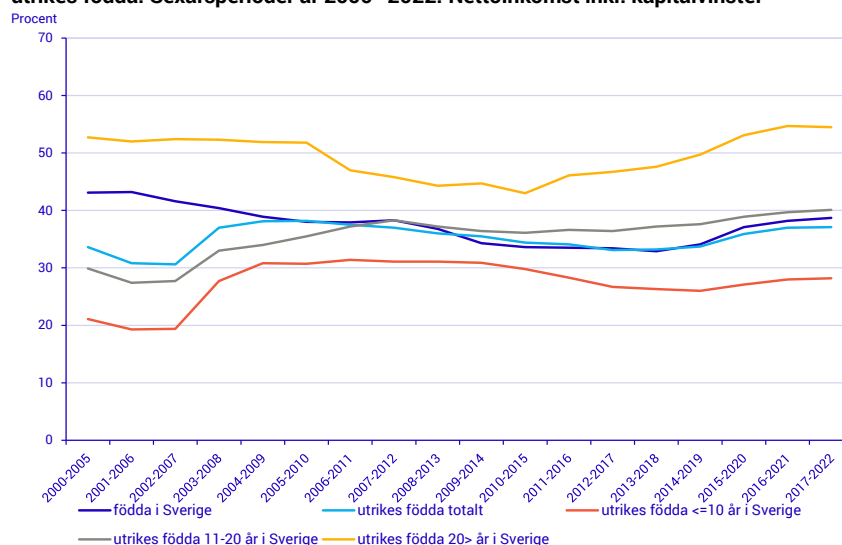

Varaktigt låga och höga inkomster för inrikes och utrikes födda

Diagram 10–13 nedan visar varaktigheten i den lägsta inkomstgruppen och i den högsta inkomstgruppen för inrikes och utrikes födda personer. För de utrikes födda redovisas även hur många år de har vistats i Sverige.

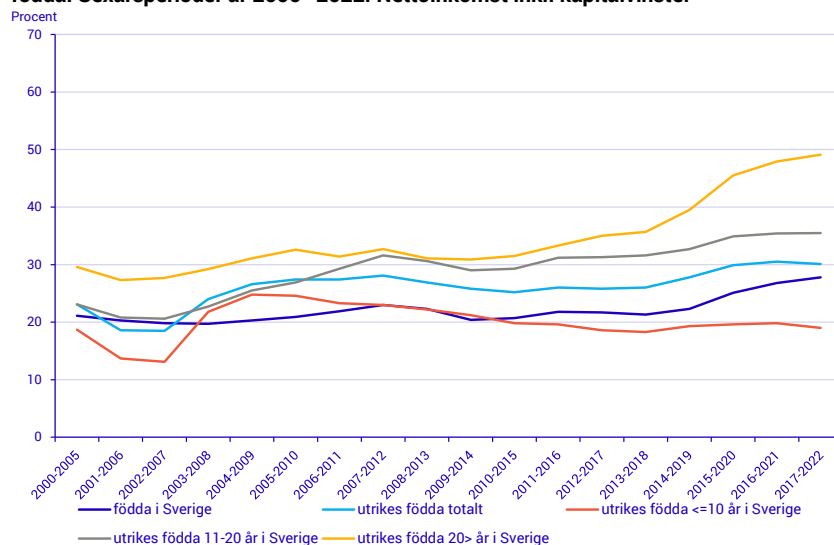
Varaktigheten i den lägsta inkomstgruppen för inrikes födda kvinnor har minskat något över tid, medan den totalt sett ökat något för de utrikes födda kvinnorna. Skillnaden mellan de båda grupperna har därmed minskat under den redovisade perioden. Utrikes födda kvinnor hade en initial nedgång i varaktighet i början av 2000-talet, följt av en uppgång och därefter återigen en nedgång för att sedan börja stiga på nytt i de senaste sexårsperioderna. Mönstret går igen hos de två grupperna med en vistelsetid upp till och med 20 år i Sverige. Gruppen utrikes födda med längst vistelsetid hade länge en nedåtgående trend i varaktighet och började närma sig de övriga grupperna men mönstret bröts perioden 2011–2016 för att börja stiga igen.

Diagram 10. Andel kvinnor med varaktigt låg inkomst (decil 1) för inrikes födda och utrikes födda. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

Varaktigheten i den lägsta inkomstgruppen har ökat för både inrikes och utrikes födda män. Även när vi delar in de utrikes födda männen efter vistelsetid syns en ökning i samtliga grupper, dock marginellt för de med en vistelsetid på 10 år eller mindre. För denna grupp finns en trendmässig minskning efter den högsta perioden 2004–2009. Klart störst ökning av samtliga grupper har utrikes födda män som har varit här mer än 20 år. Där har varaktigheten gått från 29,6 procent perioden 2000–2005 till 49,1 procent i den senaste perioden 2017–2022.

Diagram 11. Andel män med varaktigt låg inkomst (decil 1) för inrikes födda och utrikes födda. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

Det är små skillnader i varaktighet i den högsta inkomstgruppen mellan inrikes och utrikes födda kvinnor. Utrikes födda som har varit i Sverige mer än 20 år har dock en lägre varaktighet än övriga grupper. Samma mönster syns även hos männen men det är relativt små skillnader mellan grupperna.

Diagram 12. Andel kvinnor med varaktigt hög inkomst (decil 10) för inrikes födda och utrikes födda. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

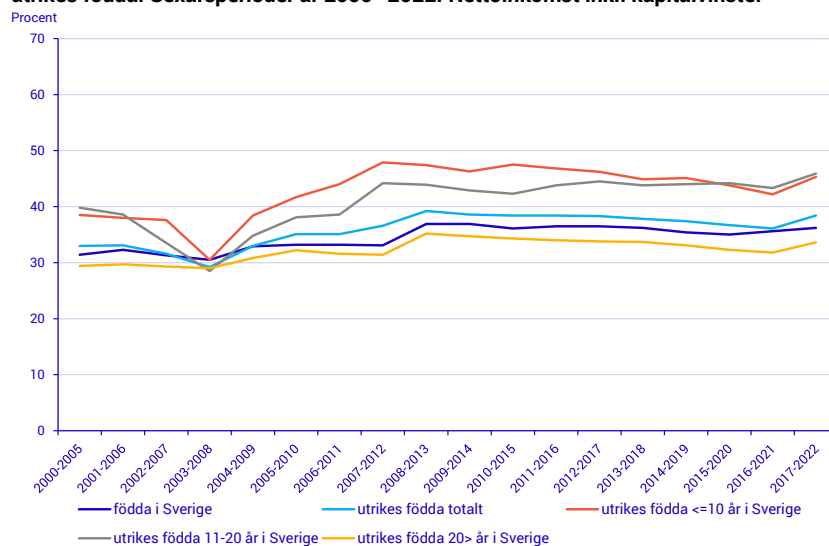
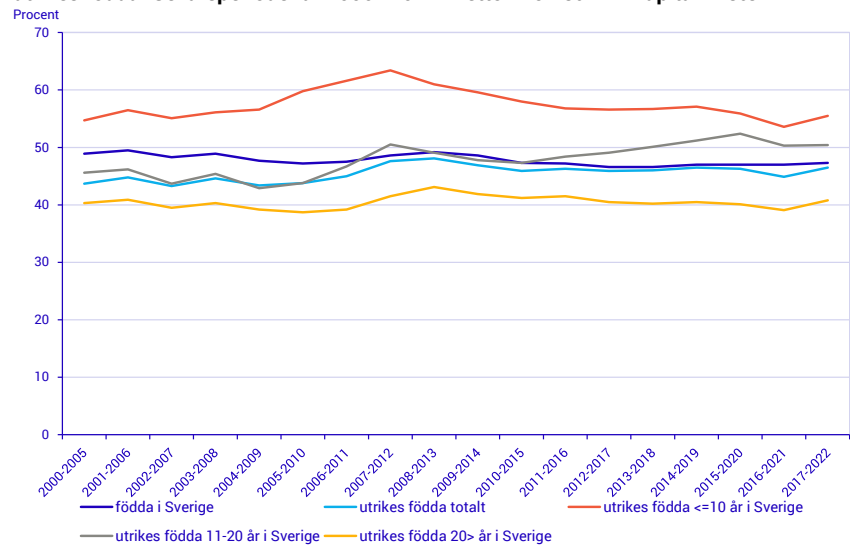

Diagram 13. Andel män med varaktigt hög inkomst (decil 10) för inrikes födda och utrikes födda. Sexårsperioder år 2000–2022. Nettoinkomst inkl. kapitalvinster

Sammanfattning och kommentar

Denna rapport redovisar redan publicerad statistik över inkomströrlighet. Statistiken visar att kapitalvinster påverkar graden av inkomströrlighet. Försäljning av tillgångar, exempelvis en bostad, kan innebära att personer tillfälligt rör sig inom inkomstfördelningen. Men när kapitalvinster inte räknas med minskar rörligheten. Det betyder att om endast löneinkomster, övriga kapitalinkomster och transfereringar räknas med så blir det trögare att röra sig inom inkomstfördelningen.

Inkomstgrupperna med högst rörlighet återfinns i mitten av inkomstfördelningen. Lägst rörlighet är det i botten och toppen. Personer i mitten har möjlighet att röra sig både uppåt och nedåt i inkomstfördelningen, till skillnad från dem i den lägsta inkomstgruppen som enbart kan röra sig uppåt, och personerna i den högsta inkomstgruppen som endast kan röra sig nedåt i fördelningen.

Ålder har stor påverkan på inkomströrligheten. Yngre personer har större möjlighet att påverka sin inkomst genom att, exempelvis, gå från studier till arbete. För äldre personer är det svårare att påverka sin inkomst även om det fortsatt är möjligt genom exempelvis större kapitalinkomster. Bland både kvinnor och män är det åldersgruppen 30–49 år som har högst varaktighet i den högsta inkomstgruppen.

Utrikes födda personer som har varit i landet i mer än 20 år har lägst rörlighet. Därefter följer personer födda i Sverige. Högst rörlighet har utrikes födda personer som har varit i Sverige 10 år eller mindre. En förklaring till detta kan vara åldersstrukturen i respektive grupp.

Utbildningsnivåns påverkan på inkomströrligheten skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Bland kvinnor är rörligheten högst för de med eftergymnasial utbildning medan för männen är inkomströrligheten lägst för de med eftergymnasial utbildning. Utbildningsnivån har även betydelse för varaktigheten i den lägsta respektive högsta inkomstgruppen. Personer med förgymnasial utbildning blir i högre utsträckning kvar i den lägsta inkomstgruppen. Det omvända gäller i den högsta inkomstgruppen där varaktigheten är högre för personer med eftergymnasial utbildning.

Kort om statistiken

All statistik i denna rapport är publicerad i SCB:s statistikdatabas:

[Statistikdatabasen - Inkomströrlighet](#)

I [kvalitetsdeklarationen](#) över Inkomströrlighet går det att läsa mer om statistikens innehåll, framställning och kvalitet. Nedan följer en kortare sammanfattning.

Syftet med statistiken är att vara ett komplement till den traditionella inkomstfördelningsstatistiken, i vilken tvärsnitt av årsvisa inkomster redovisas. Statistiken över inkomströrlighet har en longitudinell ansats och möjliggör analyser av den ekonomiska utvecklingen över tid för specifika grupper. Vidare är det möjligt att belysa i vilken utsträckning individers rörlighet i inkomstfördelningen inverkar på inkomstskillnaderna över tid, dvs. hur inkomstspridningen förändras när referensperioden skiftar från årsinkomster till inkomster under en längre tidsperiod.

Statistikens målstorheter är främst:

- antal och andel personer som byter inkomstgrupp under en given tidsperiod
- antal och andel personer som varaktigt befinner sig i samma inkomstgrupp under en given tidsperiod

Statistiken framställs med hjälp av Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), som i sin tur är baserat på administrativa registerdata från Skatteverket (kontrolluppgifter och taxeringsdata), Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Pensionsmyndigheten, Statens tjänstepensionsverk, Försvarmakten och Socialstyrelsen. Uppgifter om folkbokförda personer hämtas från SCB:s befolkningsregister RTB.

I statistiken i avsnittet över inkomströrlighet mellan 2017 och 2022 ingår personer som finns med i rampopulationen startåret och slutåret. I avsnittet över varaktigt låga och höga inkomster ska personerna ingå i rampopulationen samtliga år under angivna sexårsperioder.

Åldersgrupperna utgår från personernas ålder vid startåret av respektive period. Detsamma gäller utbildningsnivån som också utgår från startåret.

Varaktighet avser personer som är kvar i den inkomstgrupp personen befann sig i vid periodens början. Det innebär att personen inte ska ha lämnat sin initiala startgrupp under aktuell mätperiod för att varaktigt tillhöra en viss inkomstgrupp.

